

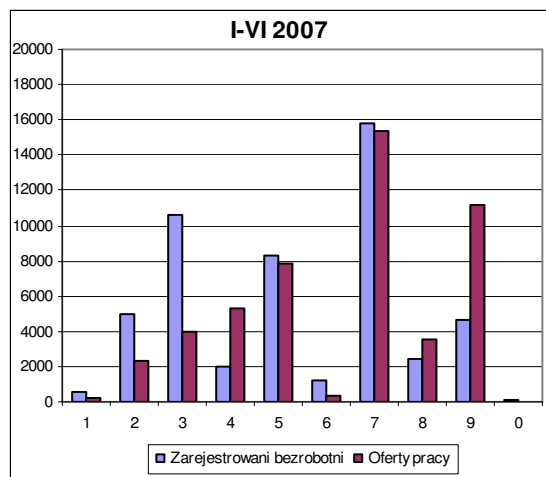
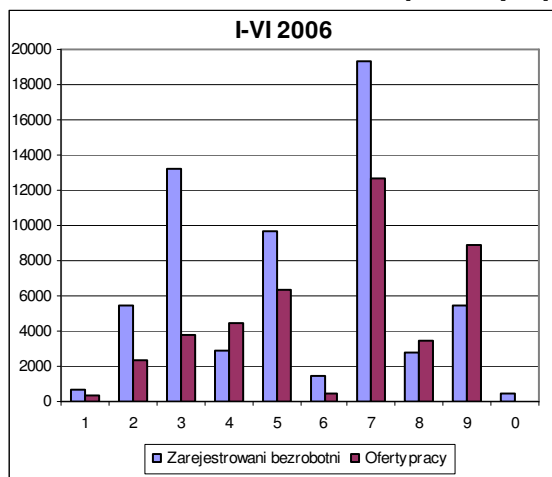
Rynek pracy województwa pomorskiego w okresie I - III kwartał 2007 r.

- W III kwartale 2007 r. kontynuowane były pozytywne procesy w gospodarce i na rynku pracy. Głównym motorem wzrostu gospodarczego pozostaje wysoki popyt wewnętrzny, napędzany przez zwiększające się zatrudnienie i płace oraz boom kredytowy. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w okresie trzech kwartałów 2007 r. wyniosło w województwie pomorskim 265,7 tys. osób i było wyższe od notowanego w analogicznym okresie 2006 r. o 5,1% (w kraju o 4,6%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło w tym okresie 2 939,49 zł (102,8% średniej płacy krajowej) i było wyższe o 12,6% od notowanego w analogicznym okresie ub.r. (w kraju o 8,9%). Największy wzrost zatrudnienia zanotowano w województwie w sekcji budownictwo (11,4%), płace zaś najszybciej rosły w górnictwie (38,0%).
- Dynamiczne wzrosty zatrudnienia i płac mają też swoje negatywne oblicze. Spadkowi bezrobocia, wynikającemu z podejmowania pracy przez coraz słabiej wykwalifikowaną siłę roboczą, towarzyszy bowiem spowolnienie wzrostu wydajności pracy. Istotnie pogarsza to relacje między wzrostem wynagrodzeń i produktywności pracy. Za dynamiką wzrostu płac nie nadążają przyrosty wydajności, co jest niekorzystnym sygnałem z punktu widzenia konkurencyjności przedsiębiorstw i równowagi w gospodarce¹.
- Gospodarka napotyka tym samym na ewidentną barierę o charakterze podażowym. Bardzo wysoki stopień wykorzystania mocy wytwórczych w przedsiębiorstwach oraz wyczerpywanie się zasobów pracy uniemożliwiają szybkie zwiększenie produkcji krajowej w reakcji na rosnący popyt. Taka kolej rzeczy świadczy o popytowym przegrzaniu się gospodarki i zapowiada zbliżające się ostudzenie dynamiki jej rozwoju. W tej sytuacji najważniejszym zadaniem wydaje się uzupełnienie niedoborów kadrowych w gospodarce poprzez działania aktywizujące wolne zasoby pracy. Istotną rezerwę stanowi w tym kontekście zwiększenie aktywności zawodowej ludności. Według danych Eurostatu, w grupie wiekowej 15-64 lata wskaźnik zatrudnienia w województwie pomorskim ukształtował się w 2005 r. na poziomie zaledwie 51,0% (wskaźnik zatrudnienia - procentowy udział pracujących zawodowo w ogólnej liczbie ludności w grupie wiekowej 15-64 lata).
- Liczba bezrobotnych zarejestrowanych we wrześniu 2007 r. w powiatowych urzędach pracy województwa pomorskiego wyniosła 92,8 tys. osób i była niższa od wielkości z końca grudnia 2006 r. o 26,3% (w kraju o 23,0%). W stosunku do liczby bezrobotnych sprzed roku oraz sprzed miesiąca odnotowano spadki odpowiednio o 28,7% i 3,4%. Stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 11,6% (w stosunku do grudnia 2006 r. spadek o 3,7 pkt proc.). Jednocześnie należy podkreślić, iż wrzesień był pierwszym miesiącem, w którym stopa bezrobocia w województwie pomorskim zrównała się ze stopą krajową.
- Wewnątrz regionu nadal występują znaczne dysproporcje w poziomie aktywności gospodarczej, co w głównej mierze spowodowane jest koncentracją aktywności w aglomeracji trójmiejskiej. Ma to swoje odzwierciedlenie także w dużym zróżnicowaniu terytorialnym stopy bezrobocia. Najniższy poziom stopy bezrobocia we wrześniu br. obserwowano w Trójmieście (3-4%), najwyższy w powiecie nowodworskim (26,2%). Jednocześnie spadek stopy bezrobocia zanotowany w okresie trzech kwartałów 2007 r. odczuwalny był we wszystkich powiatach województwa, tyle że w niejednakowej skali (największy o 8,2 pkt proc. w powiecie sztumskim, najmniejszy o 1,8 pkt proc. w Gdańsku).
- W trzech kwartałach 2007 r. pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy województwa pomorskiego 76 312 ofert pracy (o 6 559 więcej niż w analogicznym okresie 2006 r., tj. o 9,4%). Jednocześnie towarzyszy temu spadek liczby rejestrujących się bezrobotnych (w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego o 9,8%). W wielu sekcjach gospodarki i grupach zawodów obserwowany jest niedobór pracowników w stosunku do potrzeb rynku. Warto zauważyć, że w rejestrach powiatowych urzędów pracy wzrasta liczba ofert niewykorzystanych dłużej niż 1 miesiąc, co świadczy o zjawisku „zatykania się” rynku, co widoczne jest zwłaszcza w największych i najbardziej dynamicznych gospodarczo ośrodkach województwa. W sierpniu i we wrześniu udział ofert niewykorzystanych dłużej niż 1 miesiąc przekraczał 20% (w sierpniu 27,4%).

¹ W okresie styczeń-wrzesień 2007 r. produkcja przemysłowa wzrosła w województwie pomorskim o 9,7 proc. (rok do roku), podczas gdy zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się o 5,1 proc. W takim ujęciu oznacza to, że wydajność pracy wzrosła w tym czasie o ok. 4,5 proc (obliczenia własne). Jednocześnie skok płac wyniósł w tym samym okresie 12,6 proc. (z tendencją rosnącą), ponad dwukrotnie przekraczając dynamikę wydajności. W samym wrześniu powyższe wskaźniki kształtowały się w następujący sposób: wzrost produkcji przemysłowej 4,6 proc., wzrost zatrudnienia 4,6 proc., wzrost płac 15,7 proc. (rok do roku). Analiza tych danych pozwala stwierdzić, że rozbieżność między tempem wydajności pracy a dynamiką płac z czasem coraz bardziej się pogłębia.

- W I półroczu 2007 r. najwięcej ofert pracy (ok. 2/5) zgłoszono w usługach. Największe niedobory kadrowe odnotowuje się – w podziale na sekcje gospodarki: w przemyśle, w budownictwie i w usługach; w podziale na grupy zawodów – w grupach: Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, Pracownicy przy pracach prostych oraz Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy. Należy zauważyć, że we wszystkich wielkich grupach zawodów w I półroczu 2007 r. zmniejszyła się liczba zarejestrowanych bezrobotnych. Jednocześnie pogłębiają się problemy pracodawców w rekrutowaniu nowych pracowników, a w niektórych grupach zawodowych liczba rejestrujących się bezrobotnych była niższa niż liczba zgłoszonych ofert pracy. Warto ponadto odnotować, że wśród rejestrujących się bezrobotnych rośnie liczba osób bez zawodu.

Bezrobotni i oferty pracy według wielkich grup zawodów w województwie pomorskim w pierwszym półroczu 2006 i 2007 r.

1 – Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy; 2 – Specjaliści; 3 – Technicy i inny średni personel; 4 – Pracownicy biurowi; 5 – Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy; 6 – Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy; 7 – Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy; 8 – Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń; 9 – Pracownicy przy pracach prostych; 0 – Siły zbrojne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań rynku pracy MPIPS – 01 zał. 3

Zmiany w liczbie bezrobotnych w okresie I-III kwartał 2007 r.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych		Wzrost/spadek		Udział w liczbie bezrobotnych ogółem (%)		Różnica udziałów pkt proc.
	31.XII.2006 r.	30.IX.2007 r.	liczba	%	31.XII.2006 r.	30.IX.2007 r.	
Osoby do 25 roku życia	26 504	18 692	-7 812	-29,5%	21,0	20,1	-0,9
Osoby, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia	864	579	-285	-33,0%	0,7	0,6	-0,1
Osoby długotrwale bezrobotne	81 455	58 112	-23 343	-28,7%	64,7	62,6	-2,1
Osoby pozostające bez pracy od 12 -24 miesięcy	20121	14 780	-5 341	-26,6%	16,0	15,9	-0,1
Osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy	40752	28 854	-11 898	-29,2%	32,4	31,1	-1,3
Osoby powyżej 50 roku życia	24 357	20 167	-4 190	-17,2%	19,3	21,7	2,4
Osoby bez kwalifikacji zawodowych	35 660	27 876	-7 784	-21,8%	28,3	30,0	1,7
Osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 7. roku życia	6 698	5 836	-862	-12,9%	5,3	6,3	1,0
Niepelnosprawni	4 343	3 751	-592	-13,6%	3,4	4,0	0,6
Zamieszkałi na wsi	59 037	43 564	-15 473	-26,2%	46,9	47,0	0,1
Kobiety	76 931	60 868	-16 063	-20,9%	61,1	65,6	4,5
Liczba bezrobotnych ogółem	125 951	92 786	-33 165	-26,3%			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPIPS-01.

- Korzystne zmiany na rynku pracy nie objęły w jednakowym zakresie wszystkich bezrobotnych. Po trzech kwartałach 2007 r. relatywnie niewielki spadek liczby bezrobotnych wystąpił wśród osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 7. roku życia (o 12,9%), niepełnosprawnych (o 13,6%) oraz osób powyżej 50 roku życia (o 17,2%). Na tle ogólnego spadku liczby bezrobotnych, który w omawianym okresie wyniósł 26,3% – zmiany te niewątpliwie trzeba uznać za mało znaczące. Wobec tego udział bezrobotnych powyższych grup w liczbie bezrobotnych ogółem zwiększył się. Należy zwrócić również uwagę, że nadal bardzo wysoki udział w ogóle bezrobotnych stanowią bezrobotne kobiety (w końcu września br. – 65,6%, wzrost udziału w stosunku do grudnia ub.r. o 4,5 pkt proc.), długotrwale bezrobotni (62,6%, spadek udziału o 2,1 pkt proc.), zamieszkali na wsi (47,0%, wzrost o 0,1 pkt proc.) oraz osoby bez kwalifikacji zawodowych (30,0%, wzrost o 1,7 pkt proc.).
- Urzędy Pracy województwa pomorskiego realizują różnego rodzaju działania w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej finansowanych z Funduszu Pracy. Ponadto są realizatorami programów regionalnych i krajowych finansowanych ze środków Funduszu Pracy oraz działań w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich finansowanych z EFS.

Programy regionalne:

GRYF – Wojewódzki Program Wspierający Rozwój Gospodarczy i Tworzenie Miejsc Pracy w Oparciu o Wykorzystanie Tradycji i Zasobów Przyrodniczych regionu;

Przedsiębiorczy Pomorzanie (aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w województwie pomorskim poprzez wspieranie samozatrudnienia i tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze MSP oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia na rzecz osób bezrobotnych);

Buduj dla Pomorza (aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych poprzez szkolenie i zatrudnienie w zawodach związanych z budownictwem);

Edukacja dla Pracy (aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych bez zawodu w szczególności z obszarów wiejskich i małych miast poprzez uzupełnienie i podniesienie poziomu wykształcenia, nabywanie i rozwijanie kwalifikacji zawodowych i praktyczną naukę zawodu).

Programy krajowe:

Inwestycje w kwalifikacje deficytowe na rynku pracy;

Praca dla młodych – Pierwszy Start;

Aktywna Kobieta - Program działań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej kobiet po 50 roku życia.

Działania SPO RZL:

Działanie 1.2 Perspektywy dla młodzieży;

Działanie 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia

Środki ogółem przeznaczone na realizację powyższych działań w województwie pomorskim w 2007 r. to 170 231,9 tys. zł. (stan na 26.10.2007)

W materiale wykorzystano m.in. dane:

- *Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego we wrześniu 2007 r.*, nr 9, 23.10.2007, Urząd Statystyczny w Gdańsku
- *Sprawozdania o rynku pracy MPIPS-01*
- Eurostatu

Opracował:
 Michał Pronobis
 Zespół Badań, Analiz i Informacji
 Wydział Strategii Rynku Pracy i Promocji Zatrudnienia
 Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku
 Gdańsk, 23.11.2007

